

Pontus Plaenge sätter upp *Vintersagan*

– Jag har inspirerats av Jeanette Wintersons roman *Tidsklyftan*.

Föreställningsbild från *Vintersagan* på Shakespearefabriken. Foto: Patrik Persson

Vintergatan spelas denna sommar av Shakespearefabriken i Vadstena. Gruppen har satt upp engelsmannens pjäser här varje sommar sedan 1996. Fast under de första åren kallade man sig Teater Martus, men man bytte sedan till Shakespeare på Gräsgården. Det nuvarande namnet tog man 2019, då man tog över en gammal fabrik och omvandlade den till teater. Några pjäser har man satt upp två gånger, men *Vintersagan* har man aldrig tagit sig an förut. Pontus Plaenge är gruppens konstnärliga ledare och regissör för sommarens föreställning. När jag får tag i honom på telefon den 21 juni frågar jag varför det blev den här pjäsen i år.

–Vi har ju spelat så många av Shakespeares pjäser. Jag är tvungen att inventera hans verk då och då. Speciellt de som vi inte har satt upp. Förut har jag dröjt med *Vintersagan*, för jag har inte hittat någon ingång till hur vi kunde göra den. Men när jag läste den på nytt för ett par år

sedan drabbades jag av den. Och nu har den blivit en av mina favoriter.

Det var meningen att Shakespearefabriken skulle spela *Vintersagan* redan sommaren 2020. Men pandemin gjorde att man sköt upp den ett år.

– Vi hann påbörja vår gemensamma läsning av pjäsen under våren. Och trots uppskjutandet samlades hela ensemblen i Vadstena under två veckor förra sommaren. Vi repeterade inte regelrätt, men vi läste, diskuterade och workshoppade lite grand. Sedan återsågs vi en gång under hösten. Nu har vi fyra nya skådespelare som inte var med förra sommaren. Det faller ju bort folk när man skjuter upp saker i ett år. Ändå har vi nytta av det här förarbetet. Under repetitionerna idag sade någon: "Det känns så lugnt, allt funkar så bra!" Alla höll med.

–Vi har verkligen lärt känna varandra och fördjupat oss i materialet

tillsammans. Pjäsen har verkligen sjunkit in i kroppen på dem som var med förra året. Och även de fyra nya mår bra av det.

Pontus Plaenge berättar att Shakespearefabriken uppsättning utspelas i nutidsmiljö:

– Jag har inspirerats av Jeanette Wintersons roman *Tidsklyftan*. Förlaget Hogarth vände sig i mitten av 2010-talet till några framstående författare och bad dem skriva romaner med utgångspunkt från olika Shakespearpjäser. Winterson tog hand om *Vintersagan*. En utgångspunkt för hennes berättelse är att motsvarigheterna till kungarna Leontes och Polixenes har haft en kärleksrelation tidigare.

– Det utgår jag också från i föreställningen. I Shakespeares pjäser finns ofta en nära relation mellan män, som man kan tolka på det här sättet. Det fördjupar konflikten i *Vintersagan*, utan det förringar Leontes och

Hermiones relation. Han älskar henne, lika mycket som han älskade Polixenes en gång i tiden. Många repliker och händelser i pjäsen får sin förklaring i det här. Under repetitionerna brottas ensemblen med hur man ska gestalta pjäsens slut: Blir Leontes förlåten eller inte? Det som han gjort är ju oförlåtligt!

– Vi har pratat mycket om förlåtelse. Och bland annat läst en text av Sara Stridsberg. Hon citerar en fransk filosof som hävdar att förlåtelse bara kan komma i fråga när det handlar om det oförlåtliga!

– Det vill säga: om jag spiller litet kaffe och säger "förlåt", så handlar det om någonting annat. Förlåtelse kan det bara vara när man orsakat stora lidanden. Som Leontes gör. Det är då som handlingen att förlåta blir verkligt stor. Jag tycker att vår föreställning måste landa i det. Så att våra åskådare får känna det och ta det med sig ut. Blev Leontes verkligen förlåten när han bad om det? Eller inte?

Pandemin påverkar ensemblens arbete:

– Vi testar alla två gånger i veckan, så att vi kan se till att det inte

Föreställningsbild från *Vintersagan* på Shakespearefabriken. Foto: Patrik Persson

kommer in någon smitta. När vi börjar spela så är det klart att vi inte kan ha fullt i salongen. Men vi har fått så pass mycket krisstöd så att vi ändå kommer att klara ekonomin. Och serveringen i samband med föreställningarna är anpassad till situationen. Allt är inplastat. Man kommer inte ens att kunna köpa vin glasvis, utan bara i miniflaskor.

Pontus Plaenge brukar oftast själv spela med i de uppsättningar han regisserar. Sådant var vanligt på 1800-talet och tidigt 1900-tal. Idag

förekommer det mer sällan. Min sista fråga är varför han gör så.

– Den stora fördelen är att jag blir en i ensemblen. Det hjälper alla att inse att det inte bara är en fråga om den egna rollen. Vi håller på med ett praktiskt teatermakeri där alla skapar föreställningen tillsammans.

Intervju: Kent Hägglund

***Vintersagan* spelas t.o.m. den 7 augusti. Biljetter på shpg.se**

Föreställningsbild från *Vintersagan* på Shakespearefabriken. Foto: Patrik Persson